

Een verwijt na de 20ste eeuw

Inleiding op een nieuwe generatie

Frederik Riebbels

Student recht, Universiteit Gent

Geachte vaders van de welvaartsstaat,

Duizenden jaren menselijke evolutie zijn voorbij. Tweeduizend jaar menselijkheid zijn verstreken. Gedurende deze periode is de mens aangewezen geweest eerst op het instinct, later op het verstand om te overleven. U en ik hebben die situatie gelukkig niet moeten meemaken. Wij zijn kinderen van een tijd en een plaats waarin vrede en welvaart alom zijn. De werkelijke waarde van democratie kunnen we maar vermoeden, omdat we nooit een ander regime meegemaakt hebben.

Elk mens is een kind van zijn tijd en zijn plaats. Een vanzelfsprekende stelling, denkt u. Maar hoe zullen de kinderen van morgen hun samenleving ervaren. Hoe zullen zij de kinderen van een maatschappij zijn waarvan wij nu de bouwstenen leggen? Ik stel u die vraag omdat u verantwoordelijk bent voor de toestand waarin onze maatschappij zich bevindt. Alle generaties hebben - logischerwijze - de volgende generatie in een bepaalde richting geduwd. Een gemeenschap wordt immers gevormd door de inspanningen van opeenvolgende generaties. De jongere generatie mag ervaring en wijsheid verwachten van de oudere. De oudere generatie mag respect, levenslust en zin voor initiatief verwachten van de jongere. Het is een natuurlijke binding tussen een eindpunt en een beginpunt, een binding die de cirkel der dingen rond maakt.

Toch kan ik u met een alles verachtende trots meedelen dat onze generatie vrijgevochten is. Alleen, ten koste van wat? En zijn wij echt wel zo vrij? Uw generatie heeft zich zowel institutioneel, maatschappelijk als sociaal losgemaakt. U doorbrak die eeuwenoude menselijke cirkel met een hoogmoed die ons nu zuur opbreekt. U was niet de eerste generatie die de voorafgaande verwierp,

u werd wel de eerste die dat deed met de bedoeling haar leden en de haar volgende generaties 'vrij' te laten zijn. Vrij, in de zin dat elke generatie de door haar geërfde samenleving in een richting stuurt die ze zelf kiest. Dàt was het ideaalbeeld: de schijnbare vrijheid meegeven om naar eigen best inzicht te doen wat men wil. Alleen, kan men van vrijheid spreken als men niet in staat is deze uit te oefenen? Is de man die in een diepe put gevallen is, vrij om eruit te kruipen als men hem geen ladder geeft die hem in staat zou stellen dit te doen? Is hij niet pas echt vrij op het moment dat hij een ladder aangereikt krijgt en kan kiezen of hij nu de ladder dan wel een andere manier zal gebruiken om zich uit zijn penibele situatie te redden? Onze generatie heeft maar één optie: verwerpen wat u heeft gebouwd, leren van uw fouten en zelf met meer verantwoordelijkheidszin een nieuwe, duurzame, maatschappij tot ontwikkeling brengen waar onze kinderen ook nog iets aan hebben.

Van ons wordt verwacht dat wij uw ontvoeringsstrijd verderzetten, dat wij dezelfde thema's aanhalen en dezelfde clichés aanvechten, dat wij net zo gaan protesteren als in mei '68, uw grote, maar achterhaalde symbool. Wel, dames en heren die het patrimonium bewaren, is het u misschien niet duidelijk dat zulk een handelwijze in deze samenleving niet meer opgaat? Wij moeten uw rotte ladder niet hebben, we zijn al te veel gevallen. Uw denkbeelden zijn achterhaald, de realiteit heeft u ingehaald. De fundamenten van waaruit u uw protest voerde, droegen de kiemen van vernietiging reeds in zich. Immer voortdurende economische groei, nul-werkloosheid, goed werkende instellingen, het is niet meer. Nee, wij protesteren niet meer, niet omdat we niet willen, maar omdat

we niet kunnen. De jeugd is haar trots kwijt, ze heeft geen werk, geen onpartijdig noch eerlijk bestuur, geen perspectief, niets dan onzekerheid. Het is makkelijk te contesteren als men zich geen zorgen hoeft te maken over het vinden van werk.

Als de massale woede en frustratie van de verschillende sociale groepen dan toch, uiteindelijk, zijn weg vindt naar de straat, dan wordt er in de media door politici en betrokkenen veel lawaai gemaakt. Verantwoordelijken worden gezocht, gevonden en schuldig bevonden. Dan wordt het weer stil op straat, héél stil. De cirkel is rond, niet de cirkel van vooruitgang, niet die cirkel waarin wijsheid en levenslust in elkaar overvloeien, maar de cirkel van achteruitgang, waar machtswellust en idealisme vechten als water en vuur. Het gevoel van machteloosheid, versterkt door de vele teleurstellingen, maakt ons, jongeren, monddood.

Zelfs al zou u de goede wil bezitten om het tij te keren, zelfs dan zou er niets veranderen, omdat u té verblind bent door uw eigen denkbeelden over de maatschappij. Zolang u er niet toe bereid bent die denkbeelden links te laten liggen, zult u de enige conclusie blijven trekken die in het verlengde van uw kortzichtigheid ligt. U zult met veel stelligheid blijven beweren: 'De jeugd is dood, verwaand en heeft geen karakter meer'. Verbitterd zult u kijken naar de statistieken over drugs, weekendongevallen, criminaliteit en passiviteit. Het zijn de dominerende adjectieven als het erop aankomt de jeugd te typeren. Heeft u zich al afgevraagd hoe het zo fout is kunnen lopen?

Uw ontvoogdingsstrijd sinds de jaren '60 heeft tot een nooit geziene vertrouwenscrisis in de rede geleid. Het is deze vertrouwenscrisis die de rechtstreekse aanleiding is voor de desinteresse van de jeugd in de patronen en de instituties waarin u uw maatschappij heeft vorm gegeven. U heeft een carpe diem-sfeer gecreëerd, die - als we er niet in slagen deze evolutie om te buigen - tot de ondergang zal leiden van uw, mijn en de volgende generatie. De herleiding van een geordende gemeenschap tot chaos.

Uw generatie heeft bewezen dat het níét mogelijk is om het roer radicaal om te gooien, dat het níét mogelijk is om geld op een beredeneerde manier te besteden, dat het níét mogelijk is om vat te krijgen op de menselijke machine. Ondanks

alles bent u net als alle andere generaties een onderdeel geworden van een apparaat dat geleid en gediend heeft tot een verdere corrumpering van mooie democratische principes en de verkrachting van het vrije gedachtegoed. U had beloofd het anders te doen, u had beloofd een eerlijke maatschappij te creëren, maar daar bent u niet in geslaagd. Voor de waarden en normen die u gesloopt hebt, is er niets in de plaats gekomen. Welk recht had u om onze maatschappij zo te monopoliseren? Wij krijgen als jonge bomen niet de stok naast ons die u zo groot heeft gemaakt. Hoe hypocriet is het dan niet u af te vragen waarom er zoveel bomen scheef groeien in deze post-moderne tijden?

Als ik rond mij kijk en onze maatschappij observeer, begin ik spontaan te dromen. Ik moet wel, want dromen lijkt wel alles te zijn dat ik kan doen in deze lelijke wereld. O nee, ligt u vooral niet wakker van Anthrax of andere biologische wapens, denk vooral niet aan morgen, wanneer een continent verder uitsterft. "Denk vooral aan al die vredeswensen, meneer de president, slaap zacht". Het zijn dromen van een betere wereld, van een aarde zonder littekens. Met een schok komt het besef dat het mijn taak, en die van mijn generatie, zal zijn om de kastanjes uit het vuur te halen. Wij zullen een nieuwe zin aan ons leven moeten geven, wij zullen moeten ingaan op uw maatschappelijke vraagstukken, wij zullen op de door u gestelde vragen een antwoord moeten vinden.

Akkoord, u hebt grote vorderingen gemaakt op wetenschappelijk en technologisch vlak, u garandeert in een grondwet vrijheden en plichten waardoor ik het recht heb dit te schrijven, en u hebt net op het nippertje de vrede kunnen bewaren. Dat verwijt ik u ook niet. Wat ik u wél verwijt, is dat u ons het vertrouwen hebt afgenomen in de menselijke natuur. U hebt ons het geloof ontnomen dat er wél iets aan te doen is. U hebt ons een langetermijnvisie afgenomen.

Binnen enkele jaren zullen wij het van u overnemen, uw taak zit er bijna op, hoed u voor kritiek op de jongere generatie: u hebt haar mentaliteit gecreëerd en u hebt uw kans gehad. Zwijs en laat ons het roer overnemen. U hebt al genoeg schade berokkend.